

Z OBSAHU	Mít na srdci spásu lidstva. Katecheze Svatého otce Františka	04
	Svatost: povolání pro všechny. Blahořečení Mons. Álvara del Portilla	07
	Pohled na liturgii: Období 19. a první poloviny 20. století	08
	Vaše solidarita nám dodává sílu. Dopis arcibiskupa z Mosulu	12

TRADICE OTCŮ

Z kázání svatého biskupa Augustina (354–430)

Na přeslavných činech svatých mučedníků, kteří jsou všude výkvětem Církve, sami poznáváme, jak je pravdivé, co jsme zpívali: *Drahocenná je v očích Páně smrt těch, kdo jsou mu oddáni*. Je drahocenná v očích našich i v očích toho, pro něž zemřeli.

Ale výkupnou cenou za všechny ty smrti je smrt jednoho. Kolik smrtí vykoupil ten jeden, který podstoupil smrt a bez jehož smrti by se pšeničné zrno nerozmnožilo? Slyšeli jste, co řekl, když se blížil k svému umučení, a tedy k našemu vykoupení: *Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a neodumře, zůstane samo, odumře-li však, přinese hojný užitek*.

On na kříži vyplatil velikou cenu, aby nás získal, tam se otevřel měšec s výkupným za nás. Když voják probodl kopím jeho bok, vytrysklo odtamtud výkupné za celý svět.

Byli vykoupeni mučedníci i ostatní věřící; ale víra mučedníků byla vystavena zkoušce, a svědkem toho je jejich krev. Vrátili, co bylo na ně vynaloženo, a tak splnili, co říká svatý Jan: *Jako Kristus za nás položil svůj život, tak i my jsme povinni položit život za své bratry*.

[...] *Do rukou vezmu kalich spásy a jméno Páně oslavím*. Nebojíš se však, že nebudeš mít dost síly? Jak to, že se nebojíš? Vždyť budu vzývat jméno Páně. Jak by mohli mučedníci zvítězit, kdyby v nich nezvítězil ten, který řekl: *Buďte dobré mysli, já jsem přemohl svět*. Vládce nebes řídil jejich mysl i jazyk; na zemi skrze ně přemáhal ďábla a v nebi mučedníky korunoval. Šťastní, kdo takto pili z toho kalicha! Přestáli všechnu bolest a získali věčnou slávu.

Nuže, moji drazí, uvědomte si, že i když nemůžete něco vidět na vlastní oči, můžete o tom přemýšlet v srdci a v duši, a poznáte, že *drahocenná je v očích Páně smrt těch, kdo jsou mu oddáni*.

Josef Václav Myslbek: Svatý Václav (1887–1924). Foto: Flickr, Šarūnas Burdulis (CC BY 2.0)

Návrat svatého Václava

Co přichází z ciziny, má punc něčeho lepšího než to „obyčejné“ domácí. Také v Církvi provincií české a moravské se uhnízдила některá novější církevní hnutí, pocházející z ciziny. Mnohá z nich jsou románského původu, zejména italského, a tak je pracovně označme za „duchovní pizzerie“. Jiné významné hnutí je pak amerického původu, nazvěme jej tedy „duchovní McDonald“. Je to stejné, jako když jsme po zakoušení monotonie české kuchyně poznali to, jak se vaří v zahraničí, následkem čehož se u nás jako houby po dešti rozmnožila gastronomická zařízení podávající pokrmy cizích kuchyní. Dnes však již dochází ke znovuobjevování kvalit klasických českých jídel a je snad na čase začít znovuobjevovat také to, co je vlastní naší místní církvi. A tím je především „české nebe“.

Jistěže má tradiční zbožnost obračející se k českým patronům leccos vyčpělého, takové c. a k. vlastenectví. Ale zároveň u nás není lepšího příkladu životnosti duchovní tradice, než je svatováclavská úcta. Monumentální svatováclavský chorál nebo úchvatná svatováclavská kaple v pražské katedrále: něco takového lze sotva nalézt v jiných místních církvích. Samonosná síla více než tisícileté duchovní zkušenosti jistě přežije všemožné zvnější implantované módy, veškerý ten sacropop a povinné jásání, veškerou pozornost k těm či oněm zakladatelům, o kterých se často hovoří více než o těch, kteří jsou autentickou součástí naší kolektivní paměti.

Určitým handicapem však může být právě ona časová vzdálenost, která nás

Dokončení na str. 2

1/ Mons. Amel Nona. Foto: <http://www.hispaniadad.com>
2/ Foto: Najeeb Michael OP

Adoptuj křesťana z Mosulu

Mons. Amel Nona, chaldejský arcibiskup z Mosulu, který se v současné době nachází jako uprchlík v Kurdistánu, napsal agentuře *Asia News* dopis, v němž poděkoval za první zásilku pomoci, kterou přijal jako předseda výboru biskupů pro rozdělování pomoci. Arcibiskup děkuje „všem dárcům“ – a jsou jich tisíce –, kteří jsou solidární s jejich situací. Tato solidarita je důležitá nejen z hlediska ekonomického, ale i duchovního, protože to znamená, že lidé pochopili, „že křesťané této země mají právo žít stejně jako ostatní lidé, důstojně a svobodně“.

Situace na místě je stále velmi dramatická a neustále se zhoršuje: kvůli žalostné chudobě a ztenčujícím se skrovným prostředkům, kvůli nedostatku ubytovacích kapacit pro desítky tisíc lidí, kvůli nástupu zimy, poklesu teplot a sněhu, kvůli nimž budou venkovní přístřešky nebo dočasné stany neobyvatelné. Arcibiskup Nona a Církev v Kurdistánu vynakládají obrovské úsilí, aby naplnili tyto potřeby, snaží se využít všemožných prostředků, nicméně Církev „není silná mezinárodní humanitární organizace“. Arcibiskup doufá, že se brzy nalezne řešení pro uprchlíky, jež jim umožní návrat do jejich domovů, které jim zabraly milice islámského státu. Ale je si vědom i toho, že modlitba může přetvořit „naši krizi“ v „příležitost sjednotit všechny křesťany, což nás aktivizuje ve víře“.

Tváří v tvář této krizové situaci cítíme, že musíme pokračovat v naší kampani „Adoptujte křesťana z Mosulu“. Podrobnosti o možnostech, jak pomoci, najdete na <http://www.asianews.it/news-en/Adopt-a-Christian-from-Mosul-to-respond-directly-to-Iraq's-emergency-31845.html>. Celý text dopisu arcibiskupa Nony přinášíme v tomto čísle na straně 12.

Asia News

Kardinál Duka odhalil pamětní desku Josefu Toufarovi

Dokončení ze str. 1

od svatého Václava dělí. Člověk přirozeně touží po viditelných vzorech. Ale to by vlastně musel být jako „zastaralý“ pozapomenut také samotný Kristus, ten je přece ještě o devět set let „starší“ než vévoda české země. Křesťanství však neobnáší nahrazování staré veteše novým pozlátkem. Jeho centrem je ten, který byl mrtev a žije, a všechno, co je spojené s ním, je stále nové. Proto je důležité především to, co vede ke Kristu. Tak například svatováclavský chorál je ve skutečnosti vzýváním Pána, každá sloka končí pokorným „Kyrie eleison“. Je zde také neobvyklá metafora, naznačující cíl křesťanovy pouti, která má vyústit „v život věčný, oheň jasný Svatého Ducha“. Tam nás očekává také celé „české nebe“ v čele s tím, kterého již nyní prosíme, aby „nedal zahynouti nám ni budoucím“.

P. Doc. JUDr. Stanislav Příbyl, Ph.D., J.C.D., soudce metropolitního církevního soudu v Praze, docent církevního práva na TF JU v Českých Budějovicích, rektor kostela sv. Gabriela Praha-Smíchov

Pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka OP odhalil 6. září 2014 na budově bývalé hospodářské školy v Polné pamětní desku někdejšímu žákovi této školy P. Josefu Toufarovi. Iniciátorkou instalace pamětní desky se stala paní Marie Fišerová. „Chápu to jako poděkování za jeho působení a současně vzpomínku na mého otce, který byl v 50. letech vězněn,“ vysvětluje paní Fišerová, která se o svém nápadu několikrát radila s kardinálem Dukou. Autorem desky, na které stojí informace o tom, že Josef Toufar školu navštěvoval, je mladý umělecký kovář Adam Dočekal. Tabulka je doplněna trnovou korunou symbolizující Toufarovo utrpení.

Odbornou hospodářskou školu v Polné navštěvoval Josef Toufar před nastoupením do gymnázia v Německém (dnešním Havlíčkově) Brodě. Ke studiu se rozhodl teprve po otcově smrti ve svých 26 letech, kdy v něm doznělo rozhodnutí stát se knězem. Jako kněz neobyčejně silného ducha, přímočarý, tolerantní, společenský a upřímný, „samozřejmě“ věřící se stal nepřítelem komunistického režimu. V roce 1950 byl Josef Toufar brutálně utýrán v komunistickém žaláři, kam ho unesla tajná policie po takzvaném číhoštském zázraku.

TS ČBK

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 480 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Nábor teroristů souvisí s tím, že Evropa mladé lidi zklamala

Stále znovu se objevují zprávy o tom, že Islámský stát verbuje muslimy, kteří se narodili a vyrůstali v Evropě. Mělo by nás to vést k zamyšlení, jak je možné, že se na tomto kontinentě nepodařilo mladým lidem předat pravý smysl života.

„Evropa by si měla položit otázku, proč se nepodařilo tyto mladé lidi naučit zorganizovat si život tak, aby v Evropě budovali něco pozitivního, místo aby hazardovali svými životy v násilnostech a bojích,“ řekl arcibiskup Silvano Tomasi, stálý pozorovatel Svatého stolce při Organizaci spojených národů v Ženevě.

V posledních měsících Islámský stát provádí v západním světě online kampaň, kdy verbuje stovky a tisíce mladých Kanaďanů, Evropanů a Američanů, kteří dobrovolně bojují v této teroristické organizaci. Z Británie odcestovalo nejméně 500 osob, aby se v Iráku a Sýrii přidaly k Islámskému státu. Někteří komentátoři se domnívají, že vrah, který minulý měsíc zabil amerického novináře Jamese Foleyho, je také britský občan.

Ohledně úspěchů této teroristické organizace u mladých rekrutů v Evropě arcibiskup Tomasi zdůraznil, že Evropa nedokázala „poskytnout duchovní rozměr, který by motivoval mladé lidi, kteří hledají nějakou ideu“.

„Když lidé dospívají, chtějí změnit spoustu věcí, chtějí bojovat s nespravedlností. A některé z těchto hodnot nejsou k dispozici, nejsou konkrétně realizovány, takže pokušení hledat nějaké jiné řešení pak bývá velice silné.“

Papež František opakovaně vyzývá k míru v tomto regionu, jmenoval papežského vyslance a poslal 1 milion dolarů fondům na pomoc uprchlíkům, kteří utíkají před násilím do sousední irácké autonomní oblasti Kurdistan.

CNA

Libanon: Arménští katolíci v nebezpečí

V Bzommaru na okraji Bejrútu se v září konalo výroční setkání synody arménské katolické církve. Tématem setkání bylo jubileum arménské genocidy, jež připadá na příští rok, a s ním spojená beatifikace arménských mučedníků. Očekává se také, že svatý Řehoř z Nareku, mnich, který vynikl svým učením, spisy a mystickou teologií, bude prohlášen Učitelem Církve. Především se ale probírala současná situace křesťanských společenství.

Arménsko-katolický biskup Butrus Maryjati z Aleppa popisoval zhoršující se situaci ve své diecézi. Řekl: „Vedle běžných problémů s vodou, elektřinou a jídlem roste v Aleppu strach: islámští militanti už jsou jen 40 km od nás. Nikdo neví, kdy se rozhodnou zaútočit. Proto se velmi mnoho lidí snaží Aleppo opustit.“

Fides

Dekret o liturgické úctě ke svatým papežům Janu XXIII. a Janu Pavlu II.

Nezávazná liturgická památka svatých papežů Roncalliho a Wojtyły byla zapsána do Všeobecného římského kalendáře s datem 11., resp. 22. října. Papež František tak ustanovil na základě četných žádostí ze všech částí světa, čteme v dekretu, který vydala Kongregace pro bohoslužbu a svátosti. Dekret nese podpis prefekta zmíněné kongregace, kard. Antonia Cañizarese Llovery, a datum 29. května, tedy měsíc po dubnové kanonizaci obou papežů (27. 4.). Katolická církev si bude připomínat svatého Jana XXIII. každoročně 11. října, v den zahájení Druhého vatikánského koncilu (1962), a svatého Jana Pavla II. o 11 dní později – 22. října, tedy v den zahájení Wojtyłova pontifikátu v roce 1978.

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

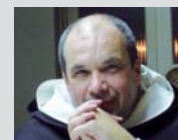
SLOVO KNĚZE

Křesťanství je náboženství podivuhodných proměn. Vidíme je zvláště v životě našeho Pána, Ježíše Krista, který přichází všechno učinit nové (srov. Zj 21,5). Tak na počátku své veřejné služby Pán proměňuje vodu ve víno. Pak bouří na jezeře v tichý vánek. Nemocným vrací zdraví, zemřelým život. Sám se proměňuje na vysoké hoře před nejbližšími učedníky – zjevuje svou slávu. V předvečer své oběti ustanovuje Eucharistii: poprvé proměňuje chléb ve své Tělo a víno ve svou drahocennou Krev, a zmocňuje apoštoly, aby tuto podivuhodnou proměnu konali na jeho památku.

Pán také proměňuje lidská srdce. Ten, který volá: „Učte se ode mne, jsem tichý a pokorný srdcem,“ dává i milost obrácení: celníku Matoušovi, Zacheovi, Samaritance, Magdaleně, Šavlovi, tisícům, co slyšeli kázání Petra i jiných apoštolů... V křesťanské víře a křtu se znovu rodí lidé k věčnému životu a budují skutečné přátelství s Bohem. Pán uzdravuje hříchem porušené lidství a mění nás ke svému jasnému obrazu.

Ještě jednu udivující proměnu můžeme zaznamenat – jak u Krista, tak u křesťanů. Nazval bych ji *proměna kříže*. Kříž byl potupným popravčím nástrojem a nespravedlivě odsouzený Ježíš na něm nevýslovně trpěl, než odevzdal svou duši Otci. Ale tím, že Kristus vzal kříž na svá ramena a rozhodl se z lásky k lidstvu být poslušný až k smrti, dal kříži i celému utrpení křížové cesty a Kalvárie novou pozitivní hodnotu. Změnil krvavý nástroj popravky ve vykupující strom života.

Podobně i my, křesťané, můžeme v jednotě s Kristem měnit své vlastní kříže, často těžké a bolestné, v něco dobrého, přínosného: když je přijmeme, trpělivě snášíme a také je obětujeme za druhé (srov. Kol 1,24). Naše svobodná vnitřní intence tak v duchu Krista může materiální zlo či nespravedlnost, které na nás dolehnou, změnit v dobro pro naše bližní. Není to úžasné? Chvála Pánu.
fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy

HLÁSÁNÍ EVANGELIA

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

Podobenství o hořčičném zrnku. Foto: <http://dailyoffice.org>

Co se má vlastně hlásat? Co platí? Co neplatí? Na tuto otázku ještě nedávno katolíci odpovídali se zdánlivě samozřejmou

jasností, dnes se to stalo vlastním trápením hlasatele. Ovšem stará měřítká jsou ještě naprosto platná, tak se dá poměrně snadno jasně odpovědět. Ale tato měřítká utrpěla újmu na své jednoznačnosti a z toho vzniká problém. [...]

Uvedme nejprve měřítká, která stanovila víra hlásání.

1. Měřítkem všeho hlásání je nejprve a především Písmo svaté v jednotě vztahu Starého a Nového zákona.

2. Měřítkem hlásání jsou vyznání víry, jimiž všeobecná církev závazně vyjádřila svou víru; k tomu přistupují vyznání doplňujících dogmatických výpovědí podle jejich pořadí v „*hierarchia veritatum*“.

3. Měřítkem hlásání je živý učitelský úřad živé Církve.

4. Měřítkem hlásání je konkrétní víra Církve v jejích obcích: této víře je přislíbena „*indefectibilitas*“ zůstávání v pravdě.

Pro Boží království a pro hlásání evangelia ve službě Božího království platí stále podobenství o hořčičném zrnku (srov. Mk 4,31–32). Boží království začíná vždy znovu pod tímto znamením. Nová evangelizace nemůže chtít znamenat: Ihned přitáhnout velké Církvi odcizené masy novými rafinovanými metodami. Ne, to není příslib nové evangelizace. Nové hlásání evangelia znamená: Nespokojovat se se skutečností, že z malého hořčičného zrnka vyrostl velký strom všeobecné církve; nemyslet si, že to stačí, že v jeho větvích mohou nalézat místo nejrůznější ptáci, nýbrž se o to znovu pokusit s pokorou malého hořčičného zrnka, přitom ponechat Bohu, kdy a jak poroste (srov. Mk 4,26–29). Velké věci vždycky začínají u malého hořčičného zrnka a masová hnutí mají vždy jen krátké trvání.

<http://www.dbk-shop.de>
Přeložil P. Josef Koláček SJ

MÍT NA SRDCI SPÁSU LIDSTVA

Katecheze papeže Františka na generální audienci

Když vyznáváme svoji víru, tvrdíme, že Církev je všeobecná, to znamená katolická, a apoštolská. Jaký je vlastní význam těchto dvou slov, dvou charakteristických rysů Církve?

Dobrý den, drazí bratři a sestry! Budeme dnes dále mluvit o Církvi. Když vyznáváme svoji víru, tvrdíme, že Církev je „všeobecná“ (tj. katolická) a „apoštolská“. Jaký je však vlastní význam těchto dvou slov, dvou charakteristických rysů Církve? A jakou hodnotu mají pro křesťanské komunity a pro každého z nás?

Církev je všeobecná

Katolická znamená všeobecná. Kompletní a jasnou definici nám v prvních staletích podává jeden z církevních otců, svatý Cyril Jeruzalémský: „Církev

je bezpochyby katolická, tedy všeobecná, protože je rozšířena po celém světě od jednoho konce ke druhému a protože obecně a neporušeně učí všem pravdám, které mají lidé poznat o tom, co je na nebi i co je na zemi.“ (Katecheze XVIII, 23)

Zřejmým znamením katolicity Církve je skutečnost, že mluví všemi jazyky. A je to účinkem Letnic (srov. Sk 2,1–13). Duch Svatý totiž uschoptil apoštoly i celou Církev, aby dala zaznít dobré zvěsti spásy a Boží lásky až do končin země. Církev se tak zrodila jako katolic-

ká, to znamená, že je od počátku „symfonická“ a nemůže nebýt katolická, je projektována k evangelizaci a k setkání se všemi. Boží slovo se dnes čte ve všech jazycích, všichni mají evangelium ve své řeči, aby jej mohli číst. A znovu se vracím k tomu, že je vždy dobré nosit s sebou v kapse či v tašce malé vydání evangelia a během dne si z něj kousek přečíst. To nám prospívá. Evangelium je rozšířeno ve všech jazycích, protože Církev, zvěst Vykupitele Ježíše Krista je v celém světě. Církvi se říká katolická, protože je všeobecná.

Církev se zrodila „vyjitím“

To, že se Církev zrodila jako katolická, znamená, že se zrodila „vyjitím“ a že se narodila jako misionářská. Kdyby apoštolové zůstali ve večeřadle, aniž by vyšli šířit evangelium, byla by Církev pouze v tamtom lidu, městě a večeřadle. Všichni však vyšli do světa, jakmile se sesláním Ducha Svatého zrodila Církev. A proto říkáme, že se Církev zrodila „vyjitím“ jako misionářská. A to je vyjádřeno označením apoštolská, protože apoštol je ten, kdo nese dobrou zvěst Ježíšova zmrtvýchvstání. Tento termín nám připomíná, že Církev stojí na základech apoštolů a v kontinuitě s nimi. Apoštolové šli a zakládali nové církve, ustanovovali nové biskupy po celém světě, v kontinuitě. Všichni jsme dnes v kontinuitě s touto skupinou apoštolů, kteří obdrželi Ducha Svatého a potom vyšli kázat.

Církev je poslána přinášet všem lidem zvěst evangelia spolu se znamením něhy a moci Boží. I to plyne z události Letnic. Duch Svatý totiž překonává každý odpor, přemáhá pokušení uzavřít se do sebe mezi pár vyvolených a považovat se za jediné adresáty Božího požehnání. Pokud takto jedná nějaká skupina křesťanů a řekne si „my sami jsme vyvolení“, nakonec zemře. Nejprve zemře duše a potom tělo, protože nemá život, není schopna zrodit život, další lidi a národy, není apoštolská. Právě Duch Svatý nás vede na setkání s bratry i těmi nejbližšími v jakémkoli smyslu, aby spolu s námi mohli sdílet lásku, pokoj a radost, kterou nám zanechal jako dar Vzkříšený Pán.

Víra je zakotvena ve zvěsti a svědectví

Co znamená pro naše komunity a pro každého z nás patřit k jedné Církvi, která je katolická (všeobecná) a apoštolská? Znamená to především mít na srdci spásu celého lidstva, nebyt lhostejní či nezúčastnění k údělu mnoha našich bratří, nýbrž být k nim otevření a solidární. Dále to znamená mít smysl pro plnost, úplnost i harmonii křesťanského života a vždycky odmítat dílčí a jednostranné pozice, které nás uzavírají do sebe.

Být součástí apoštolské Církve znamená uvědomovat si, že naše víra je za-

kotvena ve zvěsti a svědectví Ježíšových apoštolů. Tam je zakotvena; je to dlouhý řetězec, který tam začíná. A proto se máme vždycky cítit poslání, cítit se vysláni ve společenství s nástupci apoštolů a se srdcem naplněným radostí zvěstovat Krista a jeho lásku k celému lidstvu.

Vždy se máme cítit poslání, vysláni ve společenství s nástupci apoštolů a se srdcem naplněným radostí zvěstovat Krista a jeho lásku celému lidstvu.

Církev misionářů

A tady bych rád připomněl heroický život mnoha, mnoha misionářů, kteří opustili svoji vlast a šli zvěstovat evangelium do jiných zemí, na jiné kontinenty.

Jeden brazilský kardinál, který pracuje v Amazonii, mi říkal, že když přijde do nějaké vesnice či města v Amazonii, vždycky jde na hřbitov, kde najde hroby těchto misionářů: kněží, bratří a sester, kteří přišli hlásat evangelium, tedy apoštolů. A má za to, že všichni mohou být hned kanonizováni, opustili vše, aby hlásali Ježíše Krista. Vzdávajme díky Pánu za to, že naše Církev má tolik misionářů, tolik misionárek a potřebuje jich ještě více! Děkujme za to Pánu. Možná, že mezi mnoha mladými chlapci a děvčaty, kteří jsou zde, někdo pocítí ochotu stát se misionářem, tedy do toho! Je krásné šířit Ježíšovo evangelium. Jen odvahu!

Prosme tedy Pána, aby v nás obnovil svého Ducha a každá křesťanská komunita a každý pokřtěný byl tak vyjádřením svaté matky Církve katolické a apoštolské.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)*

Apoštolové, Ravenna (5. stol.). Foto: Flickr, Nick Thompson (CC BY-NC-SA 2.0)

JAK ZACHRÁNIT SYNODU

Rodiny potřebují podporu Matky Církve

Na svátek Povýšení svatého Kříže papež František oddal ve vatikánské bazilice dvacet manželských párů
Foto: <http://thecatholiccatalogue.com>

„Papež František svolal biskupskou synodu o rodině, protože mu záleží na evangelizaci. Uvědomuje si, že pokud je rodina slabá, předávání evangelia dětem a mládeži je komplikované. Musíme rodinám pomáhat, aby mohly předávat víru budoucím generacím.“ Tak nedávno mluvil o plánované synodě pro Vatikánský rozhlas kardinál Wilfrid Napier z Jihoafrické republiky. Prostými, ale velmi výstižnými slovy, ve kterých se odráží přání mnoha katolických rodin. V naší době potřebujeme podporu Matky Církve, abychom dokázali předat víru svým dětem a ochránit je před agresivním neopohanstvím.

Dnes, dva týdny před synodou, není vůbec jisté, zda se tyto pro rodiny nejdůležitější věci neocitnou na okraji zájmu. Je tu totiž nedobrá precedens v podobě únorové kardinálské konzistoře, kde se rovněž mělo jednat o pastorační rodin, ve skutečnosti se však pozornost soustředila téměř výlučně na otázku přijímání pro rozvedené žijící v nesváto-

Otázka přijímání pro rozvedené nesmí ovládnout a tím samým promarnit biskupskou synodu o rodině. Jedině papež může změnit průběh debaty.

ném manželství. Jak prozradil kardinál Barbarin z Lyonu, 90 % všech příspěvků se týkalo této záležitosti. „Na jiná témata v podstatě nedošlo,“ řekl tenkrát v rozhovoru pro Vatikánský rozhlas francouzský kardinál.

Již zmíněný kardinál Napier se obává, že se synodou tomu může být podobně. „Biskupové věnují této věci velmi mnoho času a energie a nakonec stejně přijde velké zklamání,“ domnívá se jihoafrický kardinál. Sám možnost změny v postoji Církve k rozvedeným vylučuje, jak v učení, tak v praxi, protože tento postoj se zakládá na jasných Kristových slovech.

Názory biskupů se nicméně různí. Hierarchie některých evropských zemí, zejména Německa, prosazuje změny. Jiní mají dojem – myslím, že oprávněně –, že nám hrozí odpad od Kristova učení a tradice Církve. První i druhí budou zarputile hájit své důvody. Pro první to je totiž jedna z nejnáléhavějších pastoračních otázek, pro druhé ohrožení pravověrnosti Církve, ve srovnání s níž jsou všechny další věci druhořadé. Tváří první skupiny je kardinál Kasper. Právě on uvedl otázku přijímání rozvedených na pořad únorové konzistoře. Na synodě může počítat s podporou kardinála Marxe, který bude reprezentovat německý episkopát. Kardinál Kasper se rovněž rád chlubí, že jej uznáním zahrnuje přímo papež.

Druhá skupina nemá výrazného lídra, ale vzhledem ke svému postavení je v ní nejdůležitější postavou kardinál Gerhard Müller, prefekt Kongregace pro nauku víry. Spolu se čtyřmi dalšími kardinály vydal nedávno knihu, která hájí dosavadní církevní praxi.

Situace je v podstatě beznadějná. Mě osobně trápí už několik měsíců a donedávna jsem neviděl z této slepé uličky žádnou cestu. Geniální a jediné efektivní řešení navrhl v těchto dnech kardinál George Pell z Austrálie. Podle něj je nutné co nejrychleji ukončit debaty a potvrdit dosavadní praxi a učení Církve v této věci. Podle kardinála Pella jiné řešení neexistuje a čím rychleji to bude jasné řečeno, tím mírnější bude vlna nespokojených reakcí.

Takové rozhodnutí může samozřejmě učinit jedině papež. A právě proto bychom ho měli zahrnout zvláštní modlitbou právě nyní, v posledních dnech před synodou.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk, redaktor a publicista

SVATOST: POVOLÁNÍ PRO VŠECHNY

Blahořečení Mons. Álvaro del Portilla

Až bude 27. září blahořečen Álvaro del Portillo, v Církvi znovu hlasitě zazní povolání všech ke svatosti, které připomínal svatý Josemaría Escrivá a znovu ho potvrdil Druhý vatikánský koncil.

Jaký je smysl blahořečení či svatořečení a v čem spočívá jeho důležitost? Tuto otázku si znovu klademe v souvislosti s blížícím se pozdvihnutím Mons. Álvaro del Portilla, prvního preláta Opus Dei a nástupce svatého Josemaríi, k počtě oltáře. Papež František odpovídá odkazem na svatost: „Pán si vybírá některé osoby a ukazuje na nich příklad svatosti, aby bylo vidět, že je to on, kdo posvěcuje [...]. Toto je první podmínka svatosti, aby Kristus rostl a my se zmenšovali“ (Kázání 9. května 2014).

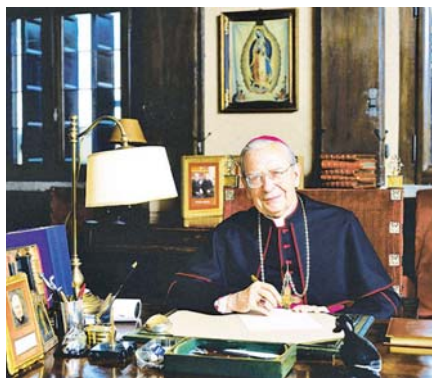
Když Církev vyhlásí svatost některé své dcery nebo syna, znovu tím ukazuje své poslání vést do nebe ty, které silou Ducha Svatého zrodila křtem. Proto je každé blahořečení nebo svatořečení svátkem Božího lidu, který putuje světem. Když se blíží okamžik, kdy bude don Álvaro připočten k blahoslaveným, je logické, že se naše radost projeví ve vděčnosti Bohu, který je zdrojem veškeré svatosti.

Mylná představa o svatosti

Při příležitosti svatořečení svatého Josemaríi Escrivá de Balaguer vysvětlil kardinál Ratzinger, že někdy máme mylnou představu o svatosti, jako by blahořečení a svatořečení byli supermuži a superženy. „Hrdinská ctnost – napsal tehdy – neznámená, že svatý je někdo jako gymnasta svatosti, jenž je schopen provádět cviky, kterých normální lidé schopni nejsou [...]. V tom případě by svatost byla vyhrazena pár velikánům, jejichž obrazy vidáme na oltářích, kteří se od nás obyčejných hříšníků velmi liší.“ Závěr kardinála Ratzingera je následující: „Jedná se o zcela pomýlenou představu svatosti, která byla opravena – jde myslím o klíčový bod – právě svatým Josemaríou“ (kardinál Joseph Ratzinger, *L'Osservatore Romano* 6. října 2002).

Tato slova objasňují motiv blahořečení mons. del Portillo. Donu Álvarovi

udělil Bůh lidské i nadpřirozené dary první kategorie, ale jeho svatost se rozvíjela v prostředí obyčejného života, který prožíval s mimořádnou a radostnou věrností. Nikdy se nesnažil zářit svým vlastním světlem, vždy jen odrážel paprsky Božího světla tím, že žil podle ducha Opus Dei, kterého se naučil přímo ze slova a příkladu svatého Josemaríi. Don

Mons. Álvaro del Portillo. Foto: <http://www.austral.edu.ar>

Neexistuje jiná cesta: buď Pána najdeme v našem běžném životě, nebo ho nenajdeme nikdy.

Álvaro se posvětil Boží milostí a svou velkorysou odpovědí tím, že mimořádným způsobem prožíval běžný život.

Svatost je dostupná všem

Jeho blahořečení nám připomíná – a tady je význam tohoto církevního aktu –, že svatost je skutečně dostupná všem pokřtěným, pokud velkoryse odpovídají na křesťanské povolání. Toto povolání je vede ke sjednocení s Kristem ve stavu a okolnostech, kde se právě nacházejí. Nás toto povolání vede k tomu, abychom na sebe každý den brali kříž, protože se s Kristem nemůžeme sjednotit, pokud

nemilujeme jeho Svatý kříž. Pro většinu lidí má tento kříž podobu běžných nepříjemností, jež je třeba přijímat s radostí každý den v rodině i ve společnosti, v práci i při odpočinku, ve zdraví i v nemoci. Nejedná se o mimořádné skutky, jde o to přijímat podle příkladů našeho Pána každodenní nepříjemnosti.

Toto byla rada svatého Josemaríi – hledat svatost v běžném životě –, kterou don Álvaro uváděl do praxe s každodenní vytrvalostí. Při jedné příležitosti zakladatel Opus Dei upřesnil: „Neexistuje jiná cesta: buď Pána najdeme v našem běžném životě, nebo ho nenajdeme nikdy [...]. Tam, kde jsou vaše touhy, vaše práce, vaše lásky, tam je místo vašeho každodenního setkání s Kristem. Uprostřed nejmateriálnějších pozemských věcí je tedy místo, kde se musíme posvěcovat službou Bohu a všem lidem“ (Vroucně milovat svět, homilie z 8. října 1967).

Být Božím přítelem

Příklad svatých a blahoslavených v nás vzbuzuje touhu být jako oni. Radovat se věčně s Nejsvětější Trojicí, patřit do Boží rodiny velmi blízko k Ježíšovi a Panně Marii. „Být svatý neznámená být nadřazený ostatním. Svatý může být velmi slabý a udělat ve svém životě mnoho omylů. Svatost je hluboký vztah k Bohu, znamená být přítelem Bohu, nechat jednat Druhého, toho jediného, který může učinit tento svět dobrým a šťastným“ (kardinál Joseph Ratzinger, *L'Osservatore Romano* 6. října 2002).

Blahořečení Álvaro del Portillo nás vybízí k tomu, abychom v každém dni viděli povolání k tomu, žít s novým nadšením náš křesťanský život a hlouběji tak prožívali radost evangelia.

Mons. Javier Echevarría, prelát Opus Dei
Palabra 616–617/srpen–září 2014
Ze španělštiny přeložil -ds-
(Mezititulky redakce, kráceno)

POHLED NA LITURGII

Období devatenáctého a první poloviny dvacátého století

Co k pestrému dědictví předchozích období liturgického vývoje přidali liturgisté rodící se moderní Evropě?

Pro liturgiku katolické obnovy ovlivněnou romantismem je typický Franz Anton Staudenmaier z Tübingenu, který vidí liturgii, přesně vzato, v holistických termínech jako božský prostředek osvobození člověka z padlé konečnosti a jeho vedení k transfiguraci.¹ Je to orgán společenství šířícího se za hranice tohoto světa, smyslově-duchovní celek, poetický a lyrický ve vyjadřování, živý a přirozený ve svém vývoji spíše než uměle vytvořený, symbol toho, co je stvořeno Bohem za přispění tisíců anonymních zbožných životů. Jeho míšeňský současník Markus Adam Nickel zdůrazní tento bod, když poznamená, že jednotlivým teologům, kteří by chtěli přepsat liturgii podle vlastních představ, jakkoli učeným, chybí pečeť svaté tradice.²

Dílo Doma Guérangera

Nebude těžké ukázat, že tyto postoje jsou charakteristické i pro dílo Doma Guérangera v Solesmes. Argumentem, který proti Guérangerovi vznášeli pastoračně smýšlející liturgisté, bylo, že ve změnách okolnostech Evropy po Francouzské revoluci, Evropy ideologické dechristianizace a agrární a průmyslové revoluce, on a jeho následovníci zacházejí s liturgií jako s pouhým historickým exponátem a tím ji zbavují její schopnosti vytvářet společenství, něčeho, čím může být jen tehdy, když mluví k lidem takovým, jací jsou. Zde se ocitáme u jednoho z největších rozporů. Nedávné zkoumání Guérangerova díla ukázalo, že kritika pro neo-středověkou irelevanci, kterou na sebe přitahoval v moderní fázi liturgického hnutí, především po roce 1945, je tak, jak se stává, neudržitelná. Celá Guérangerova mnišská a liturgická obnova v nejmenším nebyla výsledkem skleníkového estétství či sakristánské zbožnosti a byla motivována vědomím

společenských problémů, před nimiž stála Církev ve Francii v první polovině devatenáctého století.

Společenství Boží chvály

Výzkumy R. W. Franklina týkající se Guérangerova zázemí jasně ukazují, že Guéranger pojal své dílo zakladatele kláštera a liturgisty právě jako reakci na sociální a kulturní *anomie* a individualismus porevoluční Francie, nikoli jako svého druhu „vyumělkovanou“

Foto: <https://sites.google.com/site/ecclesialpeace>

abstrakci od nich.³ Otázka, před níž stál, zněla: Jak je možné znovu vytvořit křesťanské společenství? Franklin mluví o Guérangerově odpovědi jako o teorii „společenské modlitby“, již měla být mnišská komunita živým příkladem. V modlitbě liturgie – tohoto „tajemného prostředku komunikace mezi nebem a zemí“, pomocí něhož Ježíš Kristus „začleňuje lidi do těla Církve“ – vzniká a uskutečňuje se nadpřirozená jednota mnoha v Kristu. Zde máme klíč k titulu Guérangerovy poslední knihy, *L'Église ou la société de la louange divine* (Církev neboli společenství Boží chvály).⁴ Společenství vzniká přijetím našeho začlenění vírou do nadpřirozené jednoty skrze

předem existující rituál, nikoli vymyšlením nových nebo převzatých obřadů, které mají vytvoření společenství jako svůj bezprostřední cíl. Stejně jako štěstí, ani společenství nevznikne, když se na něj přímo zaměříme; je to spíše nezbytný, nepřímý důsledek ponoření se do něčeho jiného. (K tomuto tématu se vrátíme v souvislosti s tím, co k našemu předmětu mohou říci sociální antropologové.) Dochované archívy asi patnácti farností, které Solesmes ovlivnilo a které Franklin zkoumal, dosvědčují, jeho slovy, „platnost Guérangerova liturgického důrazu“. Zrodila se liturgická farnost, uzavírá, a to šedesát let před Beauduinovým projevem na kongresu v Mechelenu v roce 1909. Zde, v Guérangerově díle a jeho ohlasech, je hledání společenství svázáno s tajemstvím. Společenství je třeba nacházet v obřadech jako rodící se vlastnost jejich disciplinované formy.

Pozitivní přínos liturgického hnutí

Co tedy k tomuto pestrému dědictví přidalo speciálně moderní liturgické hnutí začínající ne-li přesně v roce 1909, tedy v předvečer první světové války? Jeho hlavní pozitivní přínosy jsou dvojí. Za prvé je zde vědecké studium liturgické historie, které představuje například série *Liturgiewissenschaftliche Quellen und Forschungen* (tedy jak zdroje, tak zkoumání) za postupného redigování dvou mnichů z Maria Laach, Doma Cuniberta Mohlberga a Doma Odila Heiminga, nebo *Missarum Sollemnia* Josefa Jungmanna, *summa* všeho, co lze říci o historii mše.⁵ To dovedlo dále výzkumy vědců konce 19. století, z nichž nejdůležitější byli Angličané, a tedy převážně anglikáni. Druhým přínosem hnutí 20. století, které bylo bezprostředním předchůdcem Druhého vatikánského koncilu, spočívá v tom, že pokračova-

lo v úsilí liturgistů začátku a poloviny 19. století o popularizaci (v nejlepší smyslu) chápání ducha a textů dosavadní liturgie – např. v Herwegenově sérii *Ecclesia orans*, z níž nejznámější bylo *O duchu liturgie* Romana Guardiniho.⁶

Sporné stránky

Spornější příspěvek moderního hnutí naopak vyjde najevo, když uvažujeme o vznikajících návrzích na praktickou reformu. Ponecháme-li stranou již zmíněný handicap nejisté znalosti historické diskuse a pokusů o reformy v předchozích dvou staletích u jejích protagonistů, nemůžeme si nevšimnout velmi netypické povahy příslušných pastoračních paradigmat. Například Pius Parsch, příslušník augustiniánských kanovníků v Kloster Neuburgu u Vídně, zformuloval svůj program praktické revize, včetně celebrace *versus populum*, ve světle – kromě jiného – zkušeností germanofonního Katolického studentského hnutí s jeho mšemi pod širým nebem slavenými při výletech do přírody v (evidentní!) snaze o nehitlerovskou verzi *Kraft durch Freude*. A další impuls následně dal další netypický projev církevního života, hnutí dělnických kněží, kdy kněz někde v rohu továrny nebo na dělnické ubytovně stál proti malému hloučku svého shromáždění za nějakým vhodným stolem.

Druhá pochybná stránka moderního hnutí se týká toho, jak se dělaly pokusy, ne vždy přesvědčivé, sešikovat texty, které mluvily ve prospěch předem stanovených závěrů. Dobrý příklad uvádí Botte. I když velká většina patristických textů, které se zabývají univerzálním kněžstvím věřících, tak činí zjevně metaforickým způsobem, aniž by jakkoli odkazovala na přinášení eucharistické oběti, a jen několik jich patří vůbec do svátostného kontextu (zejména pomazání po křtu s poukazem na všeobecné kněžství, které je však rovněž obecným úřadem královským a prorockým), někteří rádoby liturgičtí reformátoři – a zejména redaktoři *Maison-Dieu*, listu pařížského Centra liturgické pastore, a někteří vedoucí Katolické akce – se o tom vůbec nezmiňují. To, čeho bylo třeba, nebyly takové neuspokojivé závěry, ale to, co by „nadchlo mládež“.⁷

Foto: <http://southernorderspage.blogspot.cz>

Politický obrat

Jak tedy moderní liturgické hnutí v Církvi po druhé světové válce dosáhlo toho, co jsem nazval „politickým obratem“? Encyklika Pia XII. *Mediator Dei* z roku 1948 dala hnutí všeobecně zelenou (i když varovala před jistými interpretacemi Caselovy *Mysterientheologie*; ale Casel nikdy nebyl dvorním teologem hnutí, v některých ohledech bohužel). Zároveň existoval rozšířený pocit, že stejné povzbuzení by se dalo stěží za-

Liturgisté považovali svůj předmět za příliš technický na to, aby mohl být předložen k otevřené diskusi. O liturgické reformě tak rozhodly „schůze techniků“.

znamenat u opatrné a pomalé Kongregace pro bohoslužby. Nalezené řešení bylo vypracovat soukromé prostředky reformy a prosazovat je tak, že dojdou sluchu u správně naladěných národních biskupských hierarchií. Mezinárodní setkání liturgistů, která od roku 1951 začala agitovat pro tyto reformní projekty, byla v zásadě duchovními dětmi Centra liturgické pastore a liturgického institutu v Trevíru. Mimořádné na těchto setkáních bylo to, že se až na několik vý-

jimek konala za zavřenými dveřmi, jen pro zvané, a že i v případě výjimek před zasedáními, na něž měla přístup širší veřejnost, vždy předcházelo něco, co Botte nazývá „*réunion des techniciens*“, schůze techniků. Částečným důvodem pro tuto diskretnost byla bezpochyby obava z negativní reakce Říma. Přítomnost jezuitského exegety Augustina Bey, který byl náhodou rovněž zpovědníkem papeže, na kongresu v Assisi v roce 1956 zdá se vyvolávala obecnou mlčenlivost expertů. O tom, zda to měl Bea v úmyslu, lze pochybovat, zejména poté, co Pius XII., první papež, jenž mluvil o potřebě veřejného mínění v Církvi, v encyklice *Mediator Dei* výslovně vyzýval k otevřené diskusi o alespoň jedné klíčové záležitosti, užívání národního jazyka.

Revoluce techniků

Myslím, že člověk musí dojít k závěru, že hlavním důvodem k přijetí metody *in camera* bylo to, že liturgisté svůj předmět považovali za příliš technický, než aby jej bylo možno bezpečně svěřit, a to ani zčásti, úsudku neliturgistů. O liturgické reformě tedy rozhodly „schůze techniků“. Značná personální kontinuita spojuje tyto schůze z 50. let se složením konzultačního orgánu vzniklého k tomu, aby navrhl *schema* o liturgii, a poté co bylo schváleno celkové vyhlášení zásad, jímž je koncilová konstituce o liturgii, s pokoncilovým *Consilium*, které mělo obec-

né zásady aplikovat vytvořením nových textů a obřadů.

Byla to tedy revoluce techniků, která získala všeobecné schvalovací razítko od papeže a biskupů. Nepochybně jí nepředcházela žádoucí míra prosívání návrhů přes síto veřejného mínění v Církvi, veřejného mínění, které bylo v 50. a na počátku 60. let homogennější, méně zasažené sekulárními myšlenkovými proudy a méně zaujaté záležitostmi, které, byť jsou zajímavé a důležité, nemají pro evangelijní tradici centrální význam: jedním slovem katoličtější než dnes. Kdyby se bývalo bylo zapojilo veřejné mínění, a zejména kdyby se daly slyšet dva hlasy, které budu popisovat v následujících dvou kapitolách (obecně řečeno sociální antropologové a kulturní kritici), možná by výsledná reforma byla uspokojivější.

Bylo tomu však tak, že církevní autorita dala odborníkům téměř bílko šek a umožnila jim, aby přebudovali liturgii právě tím neorganickým způsobem, před nímž varovali takoví přemýšliví kome-

tátoři osvícenských zkušeností, jako byl biskup Sailer. Opatření, která liturgici udělali pro ještě větší „kreativitu“ zúčastněných od biskupských konferencí až po jednotlivé kněze, se postarala o to, že se účty nadále hromadily, dokud se nevyčerpal kredit nashromážděný tradičními obřady. Nyní se musíme obrátit ke zkoumání toho, jak vzniklý dluh zhodnotili sociální antropologové a kulturní kritici.

Aidan Nichols OP

z knihy *Looking at the Liturgy: A Criti-*

cal View of Its Contemporary Form
Přeložila Lucie Cekotová
(Redakčně upraveno, mezititulky redakce)
vydal Ignatius Press
<http://www.ignatius.com>

Fr. Aidan Nichols OP
(*1948), dominikánský
kněz a teolog, působil
na univerzitách v Oxfordu,
Edinburghu, Cambridge
a na Angelicu v Římě

Poznámky

¹ Viz zejména jeho *Der Geist des Christentums, dargestellt in den heiligen Zeiten, in den heiligen Handlungen und in der heiligen Kunst* (Mainz 1839).

² M. A. Nickel, *Die heiligen Zeiten und Feste nach ihrer Geschichte und Feier in der katholischen Kirche*, 6 sv. (Mainz 1835–1838; 2. vyd., 1863), 1:x.

³ Zásadní výsledky jsou uvedeny v R. W. Franklin, „Guéranger and Pastoral Liturgy: A Nineteenth Century Context“, *Worship* 50, č. 6 (1976): 146–162.

⁴ P. Guéranger, *L'Église ou la société de la louange divine* (Angers 1875).

⁵ J. A. Jungmann SJ, *Missarum Sollemnia: Eine genetische Erklärung der römischen Messe* (Vienna 1949). V angličtině vyšlo ve zkrácené formě jako *The Mass of the Roman Rite* (London 1959).

⁵ R. Guardini, *Vom Geist der Liturgie* (Maria Laach 1918); anglický překlad: *The Spirit of the Liturgy* (New York 1940); český překlad: *O duchu liturgie* (Česká křesťanská akademie 1993).

⁵ Botte, *Mouvement liturgique*, 64.

JEN JEDNO JE TŘEBA

Konečnou nadějí a záštitou je jedině Bůh

Útrapy Izraele byly ve skutečnosti projevem zvláštní prozřetelnosti Jahveho, jeho zvláštní lásky k vyvolenému národu. Jako láskyplný milující otec se snažil odvrátit je od jejich důvěry v krále nebo v armády či světskou moc. Snažil se, znovu a znovu, naučit je věřit pouze v něho. Vedl je, každou zkouškou v každém čase, k poznání, že jen Bůh je stálý ve své lásce a je nutno se k němu přimknout, i když se zdá, že jinak se všechno zhroutilo. Jahve zůstává Pánem při všem, co se na světě stane; může být v každém dění objeven a musí být v každém dění hledán, tak, aby jeho vůli bylo možno naplnit. Byl to on, kdo je vyvolil, ne oni jeho. Byl to

Jahve, kdo s nimi uzavřel úmluvu, kdo je vedl a kdo o ně pečoval, kdo je živil a chránil ve všech souženích. Jejich účast na úmluvě spočívala v tom, že měli důvěřovat jen v něho samého, zůstat mu věrní, vzhlížet k němu, a ne k nějakým jiným bohům, spoléhat na něho, nikoli na nějaké panovníky, na válečné vozy nebo lukostřelce. Byl vždy věrný, a takovými měli být i oni, i když je vedl někam, kam nemínili jít, do země, kterou neznali, nebo do vyhnanství. Neboť on si je vyvolil, byli jeho lidem, nikdy na ně nezapomene – jako matka nezapomene na dítě vzešlé ze svého lůna –, ale ani oni na něho nikdy nesmí zapomenout.

Bůh je stále přítomen a vždy věrný; jsme to my, kdo ho nevidíme nebo nehledáme v časech pohody a spokojeného živobytí, nebereme na vědomí, že tu stále je, že o nás pečuje a ochraňuje nás.

Nezabýdlet se ve světě

To je tvrdá lekce. A Starý zákon ukazuje, jak často a jakými způsoby se Bůh snažil svůj vyvolený lid této lekci naučit. Znamenává také, jak velice často v dobách míru a rozkvětu začal Izrael brát Jahveho se znevažující samozřejmostí, jak se snadno zabydlel v určité rutině a přijímal status quo jako jediný a nezměnitelný, jak v duchu povýšil zavedený pořádek na svou záštitu a existenční jistotu, jak dokázal zapomenout na svůj konečný cíl a na své poslání jako poslání lidu úmluvy. Pak je Jahve upamatovával – zhroutením království nebo vyhnanstvím nebo zkázkou Jeruzaléma –, že jejich konečnou

nadějí a záštitou musí být pouze on, neboť on si je vyvolil ze všech národů, aby byli znamením jeho moci a jeho lásky, a proto musí o něm svědčit před celým světem právě svou naprostou důvěrou výhradně v něho.

Totéž se musí naučit každý z nás, ať už je to těžké nebo ne. Jak snadno si zvykneme v dobách pohody spoléhat na svou běžnou praxi, na zavedený způsob každodenní existence jako na prostředek, který nám ve všem pomůže. Bereme pak všechno jako dané, začneme spoléhat sami na sebe a na vlastní zdroje, „zabydlíme se“ v tomto světě a v něm vidíme svou oporu. Až příliš snadno kládeme stav bezstarostnosti naroveň pocitu pravého blaha a usilujeme o bezpečí jen ve smyslu bezstarostného života. Máme kolem sebe své přátele a své majetečky, dny jdou jeden za druhým, většina z nás se těší dobrému zdraví a je spokojená. Nemusíme si přitom přát mnoho věcí tohoto světa – nemusíme například bažít po bohatství, ani být hrabiví nebo lakomí –, abychom nabyli takového pocitu bezpečí a dobrého živobytí, že právě v tom je zakotvena naše důvěra – a Bůh už není důležitý. Je to status quo, na který spoléháme a kterým se dáváme unášet z jednoho dne do druhého, a nějak přestáváme vidět fakt, že za vším je Bůh, který je naší oporou a záštitou. Bereme jako samozřejmost, že zítřek bude velice podobný dnešku, tedy v pohodě, ve světě, který jsme si vytvořili, v bezpečí zavedeného pořádku, v němž jsme se naučili žít, ať už je jakkoli nedokonalý – a na Boha snad ani nepomyšlíme.

Nestrachovat se o svůj život

Pak tedy Bůh musí něco učinit, aby tyto naše praktiky zvrátil a zas nám jednou připomenul – jako Izraeli –, že jsme opravdu závislí pouze na něm, že on nás stvořil a určil pro věčný život s ním, že věci tohoto světa a svět sám o sobě nejsou naším trvalým určením, že patříme jemu, musíme k němu vzhlížet a k němu se také ve všem obracet. Potom možná musí dopustit, aby se celý svět obrátil naruby, aby nám připomenul, že tu není náš trvalý příbytek ani náš konečný úděl, abychom přišli k rozumu a dospěli ke smyslu pro pravé hodnoty, abychom

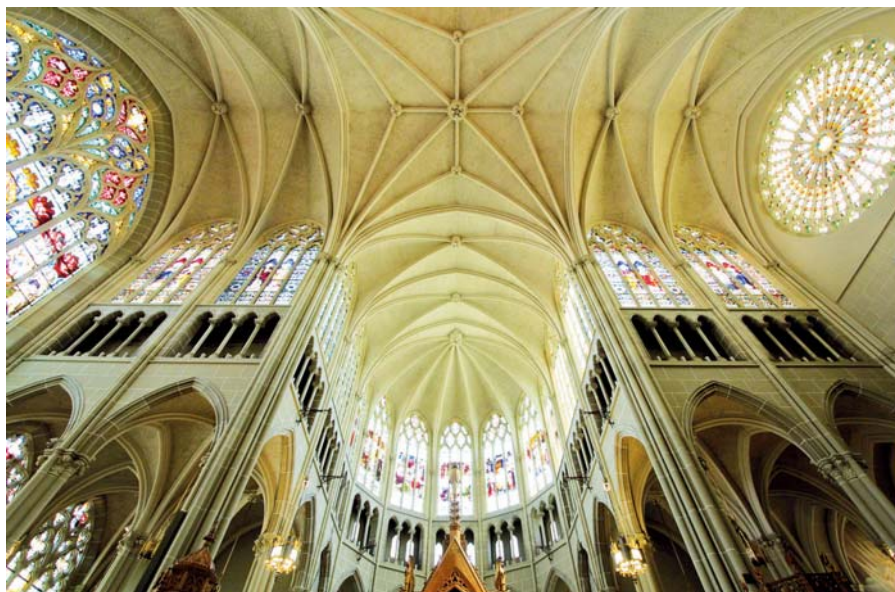

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

své myšlenky opět více obrátili k němu – i když zpočátku máme v hlavě jen plno otázek a výčitek. Pak nám musí připomenout s hroznou jednoznačností, že myslitel přesně to, co řekl ve svém horském kázání: Nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani co budete mít na sebe či kde budete spát, ale hledejte nejprve království Boží a jeho spravedlnost.

Tento svět není našim trvalým určením. Patříme Bohu, k němu máme vzhlížet, k němu se máme ve všem obracet.

Vkládat důvěru jedině v Boha

Tak tomu bylo s lidem Izraele, který se musel naučit nevkładat svou důvěru ve vládce nebo království, nýbrž osvědčovat svou věrnost pouze Jahvemu, tak, jak zůstal věrný on, a všechnu svou důvěru vložit v něho. Tak tomu bylo i v celé historii Nového zákona. Byly změny a zvraty v samotné Církvi, docházelo k pronásledování. Žádní panovníci, struktury nebo organizace nejsou oporou Církve. Je to Bůh, který je její záštitou.

Tak tomu musí být v Albertynu. Bůh je stálý ve své lásce, pokud jej chceme mít na zřeteli, pomůže nám v každé bouři, pokud jen budeme k němu volat, za-

chrání nás, pokud natáhneme svou ruku k němu. Je tu, jde jen o to, abychom se k němu obrátili a naučili se důvěřovat výhradně jemu. Zvraty v tomto světě nebo i v samotné Církvi neznamenaají konce všeho, zejména ne jeho lásky. Ve skutečnosti mohou sloužit jako signály, které nám připomenou jeho lásku a jeho stálost, abychom se znovu obrátili k němu a zase se k němu přimkli, když všechno ostatní, na co jsme spoléhali, se kolem nás zhroutilo.

A tak tomu je v životě každého z nás. Je to smutný příznak naší lidské křehkosti, že zapomínáme myslet na Boha nebo vidět ho za příznivým průběhem naší každodenní existence. Vzpomeneme na něj a obracíme se k němu teprve tehdy, když nastane nějaká krize, a to jsme pak často jako vzpírající se nebo dohadující se děti. Je to ve chvílích velké ztráty nebo rodinné tragédie či osobního zoufalství, kdy se lidé k němu obracejí a ptají se – Proč? Ve skutečnosti jsou přímo dohnáni k tomu, aby se na něj znovu obrátili a stal se nakonec posledním útočištěm, když potřebují pomoc, podporu a útěchu. Tajemným způsobem musí Bůh ve své prozřetelnosti využívat našich tragédií, aby naší padlé lidské přirozenosti připomenul svou přítomnost a svou lásku, neměnnost svého zájmu a své péče o nás. Nejde o nějakou pomstychtivost z jeho strany; nesílá na nás tragédie, aby nás potrestal, že jsme na něj tak

dlouho zapomínali. Chyba je na naší straně. Bůh je stále přítomen a vždy věrný; jsme to my, kteří ho nevidíme nebo nehledáme v časech pohody a spokojeného živobytí, nebereme na vědomí, že tu stále je, že o nás pečuje, že nás ochraňuje a že nám dává všechny ty věci, na něž jsme si zvykli spoléhat a které očekáváme pro svůj život jako samozřejmost den co den. Chybujeme, že to nemáme na paměti, když se tak dobře cítíme ve svém zavedeném pořádku a způsobu života a dny při tom míjejí jeden za druhým.

Tak tedy to bylo v Albertynu, když válka poničila předivo našich poklidných životů včetně mého, že jsem aspoň

poněkud začal chápat tuto pravdu v její až hrůzné prostotě: „Nedělejte si proto starosti a neříkejte: Co budeme jíst? nebo: Do čeho se oblečeme? Kde budeme spát?... Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Nejprve tedy hleďte Boží království a jeho spravedlnost.“

Denně plnit Boží vůli

Žili jsme dále, i když svět kolem nás se úplně změnil. Den za dnem, a každý den v přičiňování se o svůj věčný úděl a o svou spásu. Existoval zítřek, a šlo o to, abychom jej prožili a Bůh byl u toho. Církev jistě přežije – možná ne právě tak, jako když fungovala misie –, poněvadž

víra přežije v Božím lidu tak, jako vřdycy přežila v dobách pronásledování. Jen o jedno musíme mít velkou starost v této situaci, která se jeví jako převrat a jako katastrofa: abychom zůstali věrni Bohu, obraceli se na něho ve všem, důvěřovali v jeho lásku a stálost a pamatovali na to, že tento svět a tento nový běh věcí nebude naším konečným trvalým příbytkem právě tak, jako to platilo o tom předcházejícím, a konečně se snažili poznat vždy Boží vůli a řídit se podle ní každý den svého života.

Walter J. Ciszek SJ
z knihy „On mne vede“, Zvon, Praha 1995
(Mezitalulky redakce)

VAŠE SOLIDARITA NÁM DODÁVÁ SÍLU

Dopis Mons. Amela Nony, chaldejského arcibiskupa z Mosulu

Chtěl bych, abyste věděli, že 9. září 2014 jsem obdržel částku 279 219 EUR, kterou jste mi zaslali prostřednictvím kampaně „Adoptuj křesťana z Mosulu“, jež se zaměřuje na pomoc našim křesťanům z Mosulu a Ninivské planiny, kteří jsou nyní uprchlíky v irácké oblasti Kurdistán. Jako předseda výboru biskupů, jenž organizuje humanitární pomoc křesťanským uprchlíkům, jménem svým a jménem všech biskupů, kteří jsou členy tohoto výboru – katolíků i nekatolíků – děkuji vám a všem dárcům, dosvědčujícím skutečnou křesťanskou víru prostřednictvím daru, který jste nabídli, abyste podpořili irácké křesťany v jejich důstojnosti, v jejich životě.

Naše situace je skutečně dramatická, protože tito lidé, naši věřící, přišli úplně o všechno: o své domovy, majetek, práci, kostely... A do Kurdistánu přišli s prázdnými rukama. Takovou situaci lze vydržet po krátkou dobu, ale postupem času, pokud nepřijde nějaké řešení pro oblasti ovládané ISIS, vznikne mnoho problémů a obtíží. Lidé ztratili důvěru v tento národ, ve svou vlastní zemi, ve své sousedy, v úřady... Humanitární pomoc se s každým dnem ztenčuje a uprchlíci pocítují stále větší nouzi. Již není možné

Iráčtí uprchlíci. Foto: Najeeb Michael OP

Křesťané v této zemi mají právo žít stejně jako ostatní lidé, důstojně a svobodně.

žít v stanech, ve veřejných parcích nebo ve školách, protože se mění roční období a zima klepe na dveře. Máme spoustu lidí bez domova a žádnou střechu, kde by se mohli schovat. Snažíme se najít řešení problému s ubytováním, ale nemůžeme ubytovat každého, protože počty uprchlíků jsou obrovské: nejsme silná mezinárodní humanitární organizace, ačkoli všichni naši křesťané naléhavě žádají,

abychom jim pomohli. Naše možnosti jsou omezené, protože celá země prochází obtížným obdobím náboženského a etnického rozdělení doprovázeného skutečnou občanskou válkou a vzájemnou nedůvěrou mezi politickými a společenskými stranami.

Od prvního dne této krize Církev dělá všechno pro to, aby pro své děti našla pravdivou a vhodnou odpověď. A díky Bohu jsme navzdory mnoha obtížím zorganizovali alespoň na chvíli pomoc pro náš lid, snažíme se jim dát aspoň to nejmenší, aby mohli žít jako lidské bytosti a stále doufali v rychlé a spravedlivé řešení pro naši zemi. Vaše solidarita nám dodává sílu, nejen proto, že nám pomáhá fyzicky – i to je důležité –, ale také proto, že cítíme, že máme nablízku křesťanské bratry a sestry, kteří chápou, jak je důležité, že křesťané v této zemi mají právo žít stejně jako ostatní lidé, důstojně a svobodně. Ještě jednou vám všem děkuji a modlím se k Bohu, aby se naše krize stala příležitostí ke sjednocení všech křesťanů a aktivizovala nás ve víře. Bůh vám žehnej!

Mons. Amel Nona
chaldejský arcibiskup z Mosulu
14. září 2014, Asia News

ČESKÉ NÁRODNÍ A NÁBOŽENSKÉ TRADICE

České národní tradice jsou spojeny s křesťanstvím a s tradicemi svatováclavskou, cyrilometodějskou a s českými, moravskými a slezskými zemskými patrony. Svatováclavská tradice je obvykle spojována s českým přemyslovským státem a se západoevropským křesťanstvím. Cyrilometodějská tradice je spojována s Velkou Moravou, všeslovanstvím a východoevropským křesťanstvím. V českých dějinách sehráli i značnou úlohu zemští patroni České koruny v čele se svatým Václavem jako ochránci vlasti, moravští a slezští jako zemští ochránci.

V průběhu českých dějin bylo národní citění spojeno i s úctou k českým světcům, jako zemským ochráncům. Národním a státním symbolem se stal svatý Václav, národní ochránce, který byl obklopen i ostatními svatými ochránci národa – Ludmilou, Prokopem, Vojtěchem a dalšími. Panna Maria se v národně náboženském pojetí stala „lvice českých lvů.“

Ochránci pražského kostela a celého českého království se v přemyslovské době stali svatý Vít, Václav a Vojtěch, kteří postupně byli rozšířeni o další světce Ludvíka, Prokopa, ke kterým se přidružuje svatý Benedikt s bratřími, Kosmas a Damián, Zikmund a Cyril a Metoděj. Jako poslední byl do sboru zemských ochránců zařazen Jan Nepomucký, světec domácího původu a další světci. Právě tak jako ve vrcholné gotice byla i českému baroku úcta ke sboru zemských patronů vlastní. Jejich vyobrazení, ať jednotlivé, či skupinové, ozdobovalo oltáře, bohoslužebné předměty, svaté obrázky, mariánské a morové sloupy a objevuje se v soudobé řadě literárních děl.

V 16.–18. století byla úcta k národním světcům spojována i s ochranou českého národa a českého jazyka. Patronáty neměly svůj podnět jen v pocitu nějakého ohrožení, ale byla zde i snaha zajistit si pomoc světců pro přítomnost a budoucnost. Když na sklonku 18. století byl český národ ohrožen ve své domovině, pod náporom germanizujícího obrozenectví zaznělo z Paměti miláckého sedláka Františka Vaváka: „Nynější svět tak

divně jaksi na náš jazyk český se obořil a natolik čísti, ale ním mluvit ani nechce a snaží se jej dokonce potřít. Nevím ale, jestli v tom a s tím kopí svatého Václava, veslo svatého Vojtěcha, kříž svatého Prokopa, Korunu Karla IV. a jazyk svatého Jana Nepomuckého přemůže... Vím

Svatý Václav na votivním obraze Jana Očka z Vlašimi (1370)
Foto: Wikipedia

Bože našich otců, posilni náš víru, stůj při nás v dobách zkoušek a chraň nás před vlašností a lhostejností.

dobře a těším se, že jazyk náš český nezahyne, ani kdo ho přemoci bude moci.“

Svatováclavská tradice a svatí ochránci českého národa mají význam nejen náboženský, ale i národní a státní. Svatováclavská legenda a tradice oslovila dobu přemyslovskou, husitskou, jagellonskou a stala se národní tradicí v období českého obrození a vlasteneckou v období boje o národní samostatnost. Na přelomu 19. a 20. století, kdy vznikl novodobý český národ, se do popředí dostala bájná česká minulost, svatý Václav jako ochránce a nositel přirozeného a histo-

rického práva České koruny, ale i husitské a českobratrské tradice, zdůrazňující bojové tradice a mravní sílu i přesvědčení v národních českých dějinách. Svatováclavská tradice a bojová husitská tradice se odrazila i na praporecích českých legionářů za 1. světové války. Svatováclavské milénium v roce 1929 se stalo státní a celonárodní záležitostí, a to ve znamení překlenutí proticírkevních tendencí spojených s vyhlášením Československé republiky v roce 1918. Svatováclavská tradice v období 1., 2., 3. republiky, v období dvou světových válek, zvláště v letech 1938–1939, posilovala český národ, a to v mírových i válečných dobách.

V letech protektorátu, kdy došlo k pokusu o její zneužití, nedala zapomenout na československou samostatnost a v letech komunistické totality byla utlumená a svatováclavský chorál udržoval naději na lepší časy.

V krizových okamžicích 2. republiky znovu hledal český národ ochranu svatého Václava a českých zemských patronů, kdy za 3. republiky posilovala demokratická snaha v lidově demokratické státosti. Za komunistické totality se staly poutě do Staré Boleslavi a svatováclavský chorál katolickou duchovní oporou v ateistickém prostředí. V roce 1968 po vstupu vojsk Varšavské smlouvy znovu prosil český národ o ochranu a pomoc svatého Václava a zemské patrony. V demokratické československé státosti po roce 1989 a v českém státě po roce 1992 se staly svatováclavské poutě a poutě k Palladiu české země do Staré Boleslavi oslavou českého křesťanství a české státosti.

Stále jsou v platnosti slova z katolického graduálu z roku 1473:

*Ty jsi dědic České země,
rač pomnieti na své plémě,
nedajž zahynúti nám i budúcím,
svatý Václave!*

Václav Ryneš

Václav Ryneš,
publicista

Z dopisů čtenářů

Článek americké lékařky Denise Hunnelové „Spravedlivá odpověď na partnerské soužití bez sňatku“ v 15. čísle letošního *RC Monitoru* jsem četl s jistými rozpaky. Ne, že bych s ním principiálně nesouhlasil, naopak si cením každého odvážného hlasu v této problematice. Odmítám ale návrh autorky, aby párům, které spolu sexuálně žily před sňatkem, byla při svatebním obřadu v kostele odepřena veškerá doprovodná slavnost.

Neznám v tomto směru poměry v USA, tam možná má takové řešení své oprávnění. U nás však by bylo a) groteskní, protože na vnější parádu spojenou se svatbou (družičky, hudba...) má kněz malý vliv, b) nespravedlivé a farizejské.

Právě bod b) je podle mne závažný. Jako pamětník si dovolím provést malé srovnání. V 60. a 70. letech, kdy má generace vstupovala do aktivního života, byly předmanželské styky téměř normou podobně jako dnes, dle tehdejších statistik 70–80 procent všech sňatků (uzavíraly se povinně na úřadě) „muselo být“ (antikoncepce ještě nebyla tolik rozšířená). Přesto pro nás, katolické páry, které se dávaly dohromady v různých ilegálních společenstvích a na tajných katolických táborech, byla předmanželská čistota naprostou samozřejmostí, o níž se nediskutovalo. Jistěže i tady se občas stalo, že se někteří „museli brát“, nicméně dobře věděli, že se dopustili těžkého hříchu, dali to do pořádku ve svátosti smíření a založili tak jako ti ostatní dobrou, fungující katolickou rodinu. Tyto případy však byly mezi katolickými páry spíš výjimkou.

Dnes naproti tomu mnoho mladých katolických párů, angažujících se ve farnosti nebo ve spolčě, spolu žije „na hromádce“ a když jim řeknete, že se objektivně nacházejí ve stavu těžkého hříchu, hledí na vás jak vyoraná myš, protože nechápou, proč by právě toto mělo být hříchem. Vim, o čem mluvím, jako vysokoškolský pedagog jsem se s tím dosti často setkal.

Kde je příčina tohoto rozdílu? My jsme byli formováni kněžími „staré školy“, často nadto zocelenými komunistickým kriminálem. Ti nám přesně podle katolického katechismu vštěpovali, že

sex má své místo pouze v manželství a vedli nás k prožitku radosti z čistého předmanželského života a čisté známosti. I naši katoličtí rodiče považovali sexuální čistotu před manželstvím za samozřejmost. Pro nás, tehdy mladé katolíky, bylo principiální zásadou známé heslo svatého Ignáce „*agere contra*“, konat proti. Jestliže pro nevěřící svět bylo samozřejmostí soužití před svatbou, nás naplňovalo mimořádnou radostí právě to, že budeme jednat proti duchu doby a ve smyslu katolické nauky počkáme se sexem až do manželství. Dnes naproti tomu jsou i v katolickém prostředí běžné takové případy: Syn, studující ve městě na vysoké škole, oznámí rodičům, že přijede domů se svojí dívkou, a matka, angažovaná katolička, jim připraví na noc společný pokoj, kněz, když se mu mladý pár svěřil, že spolu žijí, řekne, že to chápe a klidně jim udělí rozhřešení. Taková je současná realita a nesmíme si ji zastírat.

Hájit autentickou katolickou nauku ve věci 6. přikázání je dnes spojeno téměř s hrdinstvím. Kdyby výše zmíněná matka trvala na odděleném nocování syna a jeho vyvolené, riskovala by nejspíš, že oba odejdou spát někam jinam. Ona sama se pak stane terčem kritiky ze strany příbuzenstva a známých, že má „zastaralý přístup“ a nepochopila, že „je jiná doba“. Kněz, jenž odmítne udělit mladému páru rozhřešení, když tento nechce akceptovat předmanželskou čistotu, získá velmi rychle pověst, že má „předpotopní názory“. Z obavy před takovým zesměšněním proto mnohé autority, rodičovské i duchovenské, raději o 6. přikázání nemluví a pokud, tak slovy změkčujícími a málo závaznými.

To je ovšem závažným selháním, které nelze ospravedlnit ani uvedenými potížemi, svatý Pavel přece nabádá Timoteje: „Hlásej slovo, trvej na něm, ať je to vhod nebo nevhod...“ (2 Tim 4,2). Mladé páry nejsou proto hlavním viníkem, který by měl být „trestán“ (potrestání jsou už dostatečně, když je jim, pokud odmítnou život v předmanželské čistotě, právem odepřeno rozhřešení a svaté přijímání). Větší vinu zde mají právě autority, rodičovská i duchovenská, které selhaly.

Na rozdíl od doby, kdy my jsme byli mladými katolíky, mají v důsledku tohoto selhání autorit dnešní mladí katolíci obtížnější přístup k pravdivým katechismovým informacím, že každý mimomanželský sex je objektivně těžkým hříchem.

Tím větší míru uznání si zaslouží ti nositelé autorit, kteří navzdory odsudkům a pošklebování i uvnitř Církve statečně hlásají a hájí katolickou nauku a vedou jim svěřené mladé lidi k čistému prožívání vztahu muže a ženy. Tisíce díky Pánu za Společenství čistých srdcí, které u nás působí, i když je smutné, že k tomu, co by mělo být pro katolíky naprostou samozřejmostí, tj. k předmanželské čistotě, se musejí zvláštním slibem zavazovat jako k něčemu mimořádnému. To ovšem nijak neodnímá této iniciativě prorockou zásluhu. Právě toto je cesta do budoucna: ukazovat mladým lidem, že známost bez sexu až do manželství je něčím krásným, co člověka naplňuje úžasnou duchovní radostí, a ne jim hrozit, že když nebudou žít před sňatkem čistě, tak se jejich svatba obejde bez hudby, družiček atd. Na tom, že i katolické mladé páry žijí spolu sexuálně před svatbou, nenesou vinu pouze ony, ale – a to podle mě větší – také my, nositelé autorit, protože jsme neměli dostatečnou odvalu hlásat jim pravou katolickou nauku ve věci 6. přikázání a odhalovat její krásu.

PhDr. Radomír Malý

Česká sekce Mezinárodní společnosti sv. Tomáše Akvinského (SITA) u příležitosti stého výročí úmrtí papeže sv. Pia X. si Vás dovoluje pozvat na přednášku PhDr. Štěpána M. FILIPA OP, Th.D. na téma

**«Principia et maiora Thomæ Aquinatis pronuntiata sancte teneantur»
Doporučování nauky sv. Tomáše Akvinského papežem sv. Piem X.**

Přednáška proběhne v sobotu 4. října 2014 v 10.00 hod. v dominikánském klášteře sv. Jiljí, Husova 8, Praha – Staré Město

Jak to vidí Vojtěch Macek

Stát, nebo vlast?

Jaké pojetí státu je přirozenější? „Maximální stát“, jemuž vše patří, o všem rozhoduje a každý ho musí poslouchat, nebo „minimální stát“, který je plně subsidiární, s důvěrou staví na člověku a jeho vlastnictví a je si plně vědom kvality vlastnického vztahu?

Než rozvinu obecnější myšlenku, dovo-
lím si ji uvést dvěma aktuálními přípa-
dy z levé části naší politické scény, kdy
lidská malost ukázala své velké rozměry.
Prezident Zeman prohlásil na adresu bu-
dov Jiřského kláštera a Nového proboš-
ství na Pražském hradě, jejichž vrácení
Církev nárokuje, že „vyžadují miliardo-
vé investice na opravy, které stát prostě
nemá, a Církev by se měla veřejně zavá-
zat, že tyto opravy uskuteční“ (novinky.cz,
15. 8. 2014). Naproti tomu zástupce om-
budsmanky Stanislav Křeček přišel s ná-
vrhem, že stát by měl vyvlastnit chráněné
památky, pokud majitelé nemají peníze
na jejich údržbu (idnes.cz, 21. 8. 2014).

(Kdyby došlo na slova obou pánů, tak
by stát Jiřský klášter Církevi dnes vrátil
a zítra zase sebral. Zdá se, že první fázi
opravy Jiřského kláštera, kterou musí
Církev provést, je obnova smýšlení náro-
da, a poté – až dojde ke vrácení této stav-
by – se teprve bude moci pustit do snažší
fáze v montérkách a s lopatou. Nechci ale
odbočovat.)

Oba výroky si nyní rozeberme: Miloš
Zeman svým utilitaristickým vyjádře-
ním v podstatě potvrdil obecně známou
skutečnost, že stát je nejhorší hospodář,
že erární majetek se nikdy nedočká ta-
kového zacházení jako majetek privátní,
který má svého pána. A Stanislav Křeček
zase vystavil na odiv krystal utopického
socialismu, který se mu urodil v hlavě,
a pro nás to znamená, že stále existují
lidé s naivní představou státu-všemocné-
ho spasitele.

Jistě nejsem první, kdo si klade otáz-
ku po ideálním státu.

Na jednu stranu jsem se dotkl před-
stavy „maximálního státu“, kterému vše
patří, který o všem rozhoduje a kterého
každý musí poslouchat. Státu, který si
dokážeme snadno domyslet, protože ten,
ve kterém žijeme, se mu do značné míry

blíží. Neviditelného nepřítel, na které-
ho nadáváme a kterého se snažíme oši-
dit, kde se dá, protože se nám vměšuje
do života a nedůvěřuje nám. Okázalého
opanovatele, na kterého člověk naráží
na každém kroku.

Na druhou stranu je zde koncept
„minimálního státu“, který je plně subsi-
diární, s důvěrou staví na člověku a jeho
vlastnictví a je si plně vědom kvality
vlastnického vztahu. Státu, který je skryt
za svým lidem s dokonalostí, kterou
v jiné souvislosti popsal Saint-Exupéry:
„Dokonalosti není dosaženo tehdy, když
už není co přidat, ale tehdy, když už ne-
lze nic odebrat.“ Takový stát nám nečiní
potíže nazývat vlastní, protože nás nechá
žít, dává nám zakusit vlasteckou souná-
ležitost a hrdost na to, že se na něm po-
dílíme. Vlast je přirozeně blízká našemu
srdci – neřešíme otázku, zda ji poslouchat
či nikoli, obětujeme za ni mše svaté
a modlitby, jsme s to za ni bojovat.

Ano, ani jeden z těchto případů není
v tomto světě dosažitelný – pro přítom-
nost zla a lidskou nedokonalost bude
vždy potřeba vytvářet více či méně ome-
zení, jimiž bude stát vstupovat do života
občanů, aby ukočíroval zločince a lajdá-
ky a zastal se utiskovaných a oslabených,
a vždy tato omezení nebudou aplikována
se 100% účinností.

Avšak ptejme se dále: Jakou tendenci
mají popsané modely státu? Shodují se
na potřebě autority, která bude bdít nad
soužitím lidí. Liší se ovšem v tom, jaká
tato autorita bude. U „maximálního stá-
tu“ proti sobě půjdou snaha státu o abso-
lutní kontrolu – autorita se jaksi bude roz-
lévat do všech zákoutí – a snaha občana se
této kontrole vyhnout. Rozsudek za pře-
stoupení zákona bude vynášet anonymní
stát a bude muset vyvinout mnoho úsilí,
aby byl rozsudek respektován. U „státu
minimálního“ se autorita bude jaksi sbí-
hat na vrchol, až se oprostí do jediného
bodu, do jediné osoby, která má jméno,
a to jméno má takovou moc, že rozsudek
za přestoupení zákona nad sebou bude
(při pouhém vyslovení jména této autori-
ty) vynášet ten, kdo se jej dopustil, proto-
že pro něj bude vnitřně nesnesitelné nebyť
v jednotě s touto autoritou.

Asi nemusím svou úvahu dále roze-
pisovat, aby bylo zřejmé, jaké pojetí státu
je přirozenější, jaký druh autority může
existovat „z Boží vůle“ a jaké státní zří-
zení nás čeká na onom světě. Trochu tím
chci také naznačit, že některé politicky
levicové názory mají nejlepší předpokla-
dy být shledány levicovými i eschatolo-
gicky (srov. Mt 25,33).

*Ing. Vojtěch Macek
pracovník církevní správy*

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

Období podzimních rým a nachlazení je tady. Dávejte pozor, protože se vám kvůli tomu může přihodit leccos: Američanka byla vykázána z vyučování i školy poté, co kýchajícím spolužákovi popřála běžnou společenskou frázi. **Sedmnáctiletá křesťanka, jak informoval server Aktuálně.cz, během vyučovací hodiny na střední škole použila běžně užívanou společenskou frázi *bless you*.** Reagovala tak na spolužáka, který si právě kýchnul, slovy běžně užívanými v anglofonních zemích. *Bless you* je ale slovní spojení, které bylo shodou okolností v tu dobu ve třídě zakázáno používat, protože má i náboženský význam. (!)

„Před časem jsem vyslechl příběh jistěho staříckého kněze z jedné farnosti na jih od Prahy. Každou neděli sloužil mši v zanedbaném kostele úplně sám. Kluci, kteří mu kdysi ministrovali, mezitím dospěli a o službu ztratili zájem a noví nepřišli. Staré ženy, které jediné chodily na mši, postupně zemřely. Zůstal sám, téměř devadesátiletý. Bylo mu z toho smutno, ale neklesal na duchu, protože věděl, že i v tom osamění se setkává s Bohem. A tak pokračoval, vytrvale, možná i svěřepě. Sám voják v poli. Ale věděl, že není sám. Může být tento příběh někomu k užítku? Mně určitě ano, protože si jednou za čas na starého kněze s respektem a obdivem vzpomenu. A ta vzpomínka mě pokaždě vzpruží. **Když se člověk takto rozhodne, když zatne zuby**

a vytrvá věrně při poznané pravdě nebo přijaté víře a mlčky přijímá důsledky, je to heroické řešení, které prostě imponuje,“ napsal ve svém komentáři pro Český rozhlas zesnulý MUDr. Petr Příhoda, psychiater, křesťanský pedagog a publicista. Uměl dobře vystihnout podstatu věcí a jeho rady šly ke kořenům lidského bytí, které je od Boha a k Bohu má směřovat. – „Po pa-

Koláž: mimi

desátce, možná už po čtyřicítce začínáme bilancovat. Pokud nás neotupila pragmatická rutina a ještě dříve, než nás zaskočí demence, bychom měli zvážít, jak se ctí uzavřít svůj životní příběh. Chceme-li předejít smutku ze zpackaného života (což je mimochodem dosti častý případ), měli bychom zvážít, o co vlastně má v životě jít. **A pokud jsme se pošetile věnovali něčemu pomíjivému, jít včas od toho,**“ napsal dr. Příhoda v červnu 2011. R.I.P.!

„Jedno arabské přísloví říká, že **„Kdo dovedl osla nahoru na minaret, bude jej umět také odvést dolů‘. A kdo jej přivedl? Řekla to samotná Hillary Clintonová: „Bojujeme nyní proti těm, které jsme stvořili.“** K zastavení tzv. Islámského státu a dalších teroristů je třeba přimět Saúdskou Arábii, Katar, Turecko i Spojené státy americké, aby přestávali dodávat zbraně a přestali financovat vrahy. A potom: Kdo kupuje lacinou ropu, kterou prodávají tito hrdlořezové? Souhlasím se Svatým otcem, který řekl, že je potřeba je zastavit, a nikoli bombardovat zemi. Viděli jsme, že válečné operace USA v minulosti nepřinesly nikdy dobré výsledky, nýbrž jenom smrt a zmar... Pomysleme na Irák a Libyi,“ uvedl v rozhovoru pro italský deník *Il Manifesto* apoštolský administrátor pro katolíky latinského ritu, mons. Georges Abu Khazen z Aleppa. Na neuvěřitelně terorizované obyvatele Sýrie, Iráku a mnoha dalších míst nesmíme v modlitbě nikdy zapomenout.

„**V okamžiku posledního soudu nás asi nejvíce poleká poznání všeho toho, co Bůh vykonal pro naši spásu,**“ říkal svatý Jan Maria Vianney. Stihli jste faráře arského? Jeho srdce putovalo naší vlastí, pouť skončila 23. září ve františkánském kostele Panny Marie Sněžné v Praze. Deo gratias za tuto krásnou příležitost.

-zd-

28. 9. Ne Slavnost sv. Václava, hlavního patrona českého národa
Mdr 6,9–21, 1 Kron 29, 1 Petr 1,3–6; 2,21b–24, Mt 16,24–27

29. 9. Po Svátek sv. Michaela, Gabriela a Rafaela, archandělů
Dan 7,9–10.13–14 (Žj 12,7–12a), Žl 138, Jan 1,47–51

30. 9. Út Památka sv. Jeronýma, kněze a učitele církve
Job 3,1–3.11–17.20–23, Žl 88, Lk 9,51–56

1. 10. St Památka sv. Terezie od Dítěte Ježíše, panny a učitelky církve
Job 9,1–12.14–16, Žl 88, Lk 9,57–62

2. 10. Čt Památka svatých andělů strážných
Ex 23,20–23a, Žl 91, Mt 18,1–5.10

3. 10. Pá sv. Maxmilián, biskup
Job 38,1.12–21; 40,3–5, Žl 139, Lk 10,13–16

4. 10. So Památka sv. Františka z Assisi, jáhna
Job 42,1–3.5–6.12–16, Žl 119, Lk 10,17–24

5. 10. Ne 27. neděle v mezidobí
Iz 5,1–7, Žl 80, Flp 4,6–9, Mt 21,33–43

6. 10. Po sv. Bruno, kněz
Gal 1,6–12, Žl 111, Lk 10,25–37

7. 10. Út Památka Panny Marie Růžencové
Gal 1,13–24, Žl 139, Lk 10,38–44

8. 10. St sv. Simeon
Gal 2,1–2.7–14, Žl 117, Lk 11,1–4

9. 10. Čt sv. Dionýsius, biskup, a druhové, mučedníci
Gal 3,1–5, Lk 1, Lk 11,5–13

10. 10. Pá sv. Paulin, biskup
Gal 3,7–14, Žl 111, Lk 11,15–26

11. 10. So sv. Jan XXIII., papež
Gal 3,22–29, Žl 105, Lk 11,27–28

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.